



T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI - SAĞLIK HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ - MEVZUAT İŞLERİ DAİRE
BAŞKANLIĞI
2.09.2014 14:36 - 2014.5407.1667 / 610
0004921957

Sayı : 54567092-610 - 1167
Konu : Yazılı Soru Önergesi

2. 09. 2014

7 / 38156

04.02.2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.02.2014 tarihli ve 43452547-120.00 - 162946 sayılı yazınız.

İğdır Milletvekili Sayın Pervin BULDAN tarafından verilen “Tutuklu ve mahkûmlara kötü muamele yapıldığı iddialarına” ilişkin 7/38156 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Arz ederim.

Dr. Mehmet MÜEZZİNOĞLU
Sağlık Bakanı

EKİ:
1-Önerge Cevabı (2 Sayfa)

İğdır Milletvekili Sayın Pervin BULDAN tarafından verilen “Tutuklu ve mahkûmlara kötü muamele yapıldığı iddialarına” ilişkin 7/38156 sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır;

Hasta tutsaklar sorunu ve tutuklu ile hükümlülerin sağlık sorunlarında karşılaştıkları problemler her geçen gün daha ağırlaşan, hiçbir hukuk normunun açıklayamayacağı, hiçbir vicdani ilkenin kabul ettiremeyeceği şekilde karşımızda durmaktadır. Cezaevlerinde hasta mahkûmların yaşadıkları eziyet cezaevinden ring aracılığıyla hastaneye götürüldükleri andan itibaren başlayarak tedavi süreci boyunca devam etmektedir. Hasta mahkûmlar, saatlerce elleri kelepçeli bir vaziyette ring araçlarında aç susuz bekletilmekte bazen doktora götürülmeyerek geri getirilmekte, hastanede mahkûm koğuşunda tedavi edilmektedirler. Mahkûm koğuşu olan hastanelerin tümünde hücreler hastanenin bodrum katınca ve pislik içindedir. Bazı yerlerde doktorun işi bitinceye kadar, pislik içindeki bu hücrelerde mahkûmlar bekletilmektedir. Doktor odasında muayene edilen mahkûmlar hapishane görevlisi, sağlıkçı ve asker eşliğinde ilgili doktorun yanına götürülmekte ve muayene sürecinde de orda kalmaktadırlar. Muayene esnasında askerin "güvenlik" gerekçesiyle içeride kalma ısrarı, muayenenin eller kelepçeliyken yaptırılmak istenmesi gibi dayatmalar nedeniyle muayene olmadan hapishaneye dönmek zorunda kalınması hayli yaygın bir sorundur. Bazen asker kelepçeyi açmak istese de doktorun izin vermemesi, bazı doktorların, Mardin Cezaevinde bulunan hasta tutsak Selahattin Elper dişeti ameliyatı için götürüldüğü Diyarbakır Eğitim ve Araştırma Hastanesinde görevli uzman doktor tarafından kelepçeli halde ameliyat edilmek istendiğinde olduğu gibi, elleri kelepçeli tedavi ve ameliyat edildikleri yaşanan sorunların bazılarıdır.

Bu bağlamda;

SORU 1- Türkiye'nin de imza attığı ve sağlık politikasında temel alınan hasta haklarını yasal düzenleme altına alan Lizbon, Bali, Amsterdam Bildirgeleri ve Hasta Hakları Avrupa Statüsü'nde hastaların kişilik haklarına saygı, hastanın uygun koşullarda tedavisi, yaşam ve sağlık haklarının üstünlüğü prensiplerine aykırı bir biçimde hasta tutuklu ve hükümlülerin yaşadıkları yukarıda belirtilen sorunların giderilmesi amacıyla Bakanlığınıza büyük sorumluluk düşmektedir. Bu konuda Bakanlığınıza bağlı Hastanelerde yaşanan bu sorunların giderilmesi yönünde yaptığınız bir çalışma var mıdır?

SORU 2- Adalet Bakanlığı ile bu sorunların aşılması amacıyla bir çalışma yürütmeyi düşünüyor musunuz ya da bir çalışmanız var mıdır?

SORU 3- Bakanlığınıza bağlı olarak hizmet veren doktorların, tedavi sırasında hasta tutuklu ve hükümlüleri elleri kelepçeli muayene ve ameliyat etmeye mecbur bırakmaları veya zorlamalarının yasal gerekçesi nedir? Bu tür bir yaklaşım hasta haklarını temel alan yukarıda belirttiğim anlaşmalara aykırı değil midir? Doktorların böylesi bir tutum içinde olmaları konusunda Bakanlığınızın verdiği bir talimat var mıdır? Değilse bu şekilde tedavi yapan doktorlar hakkında nasıl bir işlem yapılmaktadır?

SORU 4- Kelepçeli muayene yapan doktorlar kelepçenin çıkarılması durumunda can güvenliklerinin tehlikeye girdiğini gerekçe göstermektedirler. Doktorların can güvenliğini kelepçe ya da jandarmanın refakati dışında başka insani önlemlerle gerçekleştirmek mümkün değil midir? Tarafınızdan bu yönlü bir araştırma ya da çalışma yapılmış mıdır?

SORU 5- Hasta olan bir kişinin dişi çekilirken ve ameliyat olurken bile ellerinin kelepçeli olması, bir kadın mahkûmun jinekolojik muayenesi sırasında bile askerlerle aynı ortamda ellerinin kelepçeli olması nedeniyle kendi çamaşırlarını bile hastane görevlilerinin giydirmesi gibi durumlar açıkça insan haklarına aykırıdır. Bu kapsamda bu ihlallerin önüne geçmek üzere İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı veya Aşağılayıcı Muamele ve Cezaların Etkili Biçimde Araştırılması ve Belgelendirilmesi İçin İstanbul Protokolünü hayata geçirmeyi düşünüyor musunuz?

CEVAP 1, 3, 4, 5 - Tutuklu ve hükümlü hastalarının sağlık hizmetleri Adalet Bakanlığı, İç İşleri Bakanlığı ve Bakanlığımız arasında 19.08.2011 tarihinde imzalanan üçlü protokol uyarınca yürütülmektedir. Muayenelerin güvenliği ve hasta mahremiyetinin sağlanması ilgili protokolün 38. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre; Ceza infaz kurumu müdürlüğü bulunan yerlerdeki hastanelerde firara karşı engellerin bulunduğu muhafazalı muayene odaları oluşturulmakta ve muayeneler bu odalarda yapılmaktadır. Jandarma muayene esnasında oda dışında bulunmakta ve gerekli güvenlik tedbirlerini almaktadır. Doktorun yazılı olarak talep etmesi halinde jandarma muayene odasında bulunabilmektedir. Muayeneler buralarda yapılmaktadır.

CEVAP 2- Ceza İnfaz Kurumlarında sağlık hizmetlerinin sunumu aşamasında sorunların tespiti ve çözüm yollarına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir. Bakanlığımıza ulaşan hükümlü tutuklu dilekçeleri, gerçekleştirilmesi planlanan çalışmalara yön vermektedir.

Türkiye İnsan Hakları Kurumu'nun koordinasyonunda, 17.01.2014 tarihinde ilki gerçekleştirilmiş olan, "**Ceza İnfaz Kurumlarında Bulunan Hükümlü ve Tutukluların Sağlık Hizmetlerine Erişimi Konusunda Yaşadıkları Sıkıntıların Tespiti ve Çözüm Önerilerinin Geliştirilmesi**" konulu **çalışma grubu** toplantılarına katılım sağlanmaktadır. 4. Toplantısı 14.02.2014 tarihinde yapılan bu çalışma grubu toplantılarına; T.C. Adalet Bakanlığı Ceza Ve Tevkif Evleri Genel Müdürlüğü, Adli Tıp Kurumu, Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu, İnsan Hakları Derneği, Türkiye İnsan Hakları Vakfı, Türk Tabipleri Birliği, Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği katılım sağlamakta, sorunların tespiti ve çözüm yolları konusunda paydaş görüşleri alınmaktadır.

Göstermiş olduğunuz ilgiden dolayı teşekkür ederim.